

Vesangan päiväkodin toimintasuunnitelma 2020-2021

JYVÄSKYLÄ

Sisällys

1.	Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta.....	3
2.	Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet.....	4
	Leikki	4
	Luonto- ja liikuntapedagogiikka	4
	Osallisuus.....	5
	Hyvinvointioppiminen.....	5
	5-8-vuotiaiden joustava koulun aloitus.....	6
	Esimiesalueen laadulliset tavoitteet sekä niiden arviointi ja kehittäminen	6
3.	Kehityksen ja oppimisen tuki yhdessä huoltajien kanssa.....	7
	Yhteistyö huoltajien kanssa	7
	Kehityksen ja oppimisen tuki	8

Vesanka – Kuohu – Tikkala

Esimiesalueen varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat

- Vesangan, Kuohun ja Tikkalan päiväkodit
- Vesangan päiväkodin kerho
- Vesangan, Kuohun ja Tikkalan esiopetus

1. Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta

[Vesangan päiväkotikoulu](#) on osa Vesanka-Kuohu-Tikkalan –esimiesaluetta. Päiväkodin johtajana Vesangan, Kuohun ja Tikkalan päiväkodeissa toimii Taina Rikama-Koskinen. Lisäksi esimiesalueella työskentelee päiväkodin pedagoginen johtaja Anu Lievonen. Jokaisessa talossa toimii arjen johtajana apulaisjohtaja: Vesangassa Anu Lievonen, Kuohulla Taina Karjalainen sekä Tikkalassa Joonas Koskinen. Alueen johtotiimi kokoontuu säännöllisesti suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan alueen varhaiskasvatustoimintaa. Lisäksi jokaisessa talossa on omat kehittämistiimit perusopetuksen kanssa.

Alueellamme työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo) Katariina Keränen, joka vastaa lasten kasvun ja oppimisen tukeen liittyvistä asioista.

Meillä työskentelee kahdeksan varhaiskasvatuksen opettajaa, seitsemän varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja kaksi erityisavustajaa. Lisäksi talossamme työskentelee vakituisesti kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa varahenkilöinä, jotka sijaistavat muuta henkilökuntaa heidän ollessa poissa lapsiryhmätyöstä.

Lapset talossamme on jaettu kahteen kotipesään: Lorulaaksoon ja Satumetsään. Satumetsän lapset ovat iältään 1-5-vuotiaita ja heidät on jaettu kahteen ryhmään Satusiilit ja Satusammakot. Lorulaakson lapset ovat puolestaan 5-6-vuotiaita ja heidät on jaettu neljään ryhmään Lorulinnut, Tavutikat, Kirjainkotkat ja Numero-naakat. Lorulaakson lapset ovat osa 5-8-vuotiaiden joustavaa opinpolkua. Lisäksi talossa toimii 2-3 kertaa viikossa liikunta-luontokerho 2-5-vuotiaille lapsille, jotka eivät tarvitse varhaiskasvatusta kokopäiväisesti.

Yhden ryhmän kanssa työskentelee 2-3 kasvattajaa. Ryhmät jakautuvat päivittäin toimimaan pienryhmänä yhden tai kahden kasvattajan kanssa. Pienryhmän kokoonpano vaihtelee toiminnan mukaan. Pienryhmätoiminnan kautta lapset tulevat kuulluksi ja heidän yksilökohtaiset tarpeensa tulevat hyvin huomioiduiksi.

2. Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet

Toimintavuonna 2020-2021 toiminnassamme on ensisijaisen tärkeää noudattaa Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen suosituksia varhaiskasvatukseen koronaviruksen ehkäisemiseksi. Hyvästä hygieniasta huolehtiminen, tarpeettomien lähikontaktien välttäminen ja pyrkimys järjestää tilat tavanomaista väljemmin asettavat vuodelle omat reunaehdonsa, joiden puitteissa toimimme. Tästä syystä emme voi toteuttaa kaikkia tavanomaisia toimintamallejamme (esim. yhteiset tapahtumat), mutta panostamme sen sijaan entistä enemmän toimintaan päiväkotikoulun lähiluonnossa, jossa voimassa olevia ohjeistuksia on luonnollisesti helppo noudattaa. Lisää ajantasaista tietoa koronaviruksen vaikutuksista Jyväskylän varhaiskasvatukseen löytyy sivuilta <https://www.jyvaskyla.fi/varhaiskasvatus/varhaiskasvatus-jyvaskylassa>

Hyvän varhaiskasvatuksen pohjana on hyvin sujuva arki. Mielestämme arjen eri tilanteet; ruokailu, pukeutuminen, lepo ja erilaiset toiminnat sisällä ja ulkona ovat tärkeitä oppimistilanteita. Koska nämä arjen oppimistilanteet ovat meille tärkeitä, kertaamme ja päivitämme työyhteisön kanssa vuosittain yhteisiä pelisääntöjä. Olemme yhdessä miettineet, mitä varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta tarkoittaa arkisissa kohtaamisissa ja toiminnassa.

Leikki

Meille on tärkeää, että lapset osaavat ja saavat leikkiä. Leikki kehittää mm. lapsen ajattelutaitoja, kieltä, vuorovaikutus- ja tunnetaitoja sekä omatoimisuutta. Leikki on lapselle tärkeä tapa oppia. Toiminnassamme leikin arvostaminen näkyy leikki-mahdollisuuksien ja -ajan antamisena lapsille. Muokkaamme leikkiympäristöjä säännöllisesti lasten toiveita kuunnellen.

Luonto- ja liikuntapedagogiikka

Päiväkotien ympärillä avautuu monipuolinen metsäluonto, joka tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden luonto- ja liikuntapedagogiikan toteuttamiseen. Liikunta- ja luontopainotteinen toiminta onkin keskeinen osa varhaiskasvatustoimintaamme. Sen kautta toteutamme varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisia sisältö alueita.

- Tuemme lapsen fyysistä aktiivisuutta arkiliikunnalla ja lapsilla on mahdollisuus liikumiseen sisällä ja ulkona
- Ulkoilemme päivittäin säällä kuin säällä, hyödyntäen monipuolisesti lähiympäristön tarjoamia liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia.

- Käytämme erilaisia oppimisympäristöjä (sisällä ja ulkona) monipuolisesti kaikessa toiminnassa ja kannustamme lapsia toiminnallisuuteen.

- Kannustamme lasta kokeilemaan ja etsimään omia rajojaan; vältämme turhia kielloja ja rajoituksia ja huomioimme lasten yksilöllisen taitotason

- Luomme mahdollisuuksia lasten fyysiseen aktiivisuuteen (ohjattu ja omaehtoinen) suunnitelmallisuuden, soveltuvien ympäristöjen ja kannustavan ilmapiiriin

avulla.

- Kunnioitamme ja tutkimme luontoa tutustuen sen tarjoamiin mahdollisuuksiin (esim. jokamiehen oikeudet).
- Jokaisessa alueen päiväkodissa on liikuntakoulutuksen saanut työntekijä, joka toimii muiden työntekijöiden tukena liikuntakasvatusasioissa

Osallisuus

Lapset pääsevät kehitystasonsa mukaisesti vaikuttamaan toimintaamme. Pienten kohdalla tämä voi tarkoittaa esim. leikkiympäristön muokkaamista lasten toiminnasta tehtyjen havaintojen pohjalta. Mitä isommasta lapsesta on kyse, sitä paremmin hän pystyy kertomaan omat ajatuksensa ja toiveensa. Päätöksiä teemme yhdessä lasten kanssa. Päiväkoti on lasten paikka, joten pyrimme parhaamme mukaan muokkaamaan oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa heitä motivoivaksi ja innostavaksi. Meille on tärkeää, että oppimisympäristön lelut ja tarvikkeet ovat lasten saatavilla.

Hyvinvointioppiminen

Varhaiskasvatuksen arjessa hyvinvointioppiminen on sosiaalista osaamista, oman mielen ja elimistön viestien sanoittamista, oman ja ympäristön hyvinvoinnin/pahoinvoinnin arviointia ja tulkintaa, oppimaan oppimista ja tottumuksia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että harjoittelemmekin pienryhmissä lasten kehitystason mukaan mm. itsetuntemuksen alkeita (mm. Huomaa hyvä- vahvuuskortit), ryhmässä toimimisen ja reilun kaverin taitoja (koululaiset auttavat sukset ja luistimet

jalkaan), tunne- ja turvataitoja (mm. askeleittain, Ville Vilkastus, Molli, Piki, Tunteiden aakkoset), omasta puhtaudesta huolen pitämistä, sekä hoitopäivän päivärytmin tunnistamista.

Tavoitteemme:

- Lapsella on niin luottavainen ja turvallinen olo varhaiskasvatuspäivän aikana, että hän rohkenee kertoa aikuiselle myös murheistaan
- Kiusaaminen katkaistaan ja kiusaamisen ehkäisyyn kehitetään uusia menetelmiä
- Lepo- ja satu/huilihetket räätälöimme yhdessä vanhempien kanssa lapselle sopiviksi.
- Lasten kanssa harjoitellaan hygieniakäytäntöjä kuten käsien pesu aamulla päiväkotiin tultaessa, ennen ruokailua ja wc-käynnin jälkeen sekä nenän niistämisen jälkeen
- Erilaisiin ruokiin tutustumme vähitellen eri aisteja käyttäen (SAPERE) sekä harjoitellaan hyviä pöytätapoja.
- Yhteisöllinen tuki toteutuu koko yksikön ja henkilöstön havaintojen ja huolenpidon kautta.

5-8-vuotiaiden joustava koulun aloitus

Päiväkotikouluna meille on tärkeää, että lapsen kasvun- ja opinpolku jatkuisi varhaiskasvatuksesta perusopetukseen mahdollisimman luontevasti. **tähän jotain joustosta-** Syksyllä 2020 aloitimme toteuttamaan 5-8-vuotiaiden joustavan opinpolun kokonaisuutta. Ensimmäisessä vaiheessa tämä tarkoittaa esi- ja alkuopetuksen tiivistettyä yhteistyötä nk. reppu-eskaritoimintana. Tämä tarkoittaa sitä, että eskarit ja 1. luokkalaiset (reput) työskentelevät kahtena päivänä viikossa aamupäivän ajan yhdessä. Myös viisivuotiaiden (viskareiden) ja eskareiden yhteistyötä on tiivistetty toimintavuodeksi 2020-21. Tarkoitus on, että toiminnan kehittyessä viisivuotiaat ja 2.luokkalaiset otetaan laajemmin mukaan reppu-eskariyhteistyöhön. Joustavan koulun aloituksen toimintatapaa kehitetään koko ajan aktiivisesti eteenpäin.

Esimiesalueen laadulliset tavoitteet sekä niiden arviointi ja kehittäminen

Toimintavuosittain pohdimme työyhteisössämme, mitkä ovat ne asiat, joihin haluamme erityisesti tulevan vuoden aikana panostaa ja joita koemme tarpeellisiksi kehittää. Näitä kutsumme nimellä laadulliset tavoitteet.

Vesanka - Kuohu - Tikkala – esimiesalueen laadulliset tavoitteet toimintavuodelle 2020-21

- Järjestämme lapselle kasvua ja oppimista tukevan oppimisympäristön.
- Lapsen koko varhaiskasvatus-/esiopetuspäivä on suunnitelmallinen ja pedagogisesti pohdittu kokonaisuus.
- Lapsen osallisuuden tukeminen arjessa

Kasvattajatiimit luovat omalle työlle tavoitteita alueen laadullisten tavoitteiden pohjalta. Näiden tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhteisesti niin vuodenvaihteessa kuin keväälläkin. Laadullisten tavoitteiden teemat kulkevat mukana arjessamme. Yhdessä keskustellen luomme ko. teemoista yhteistä ymmärrystä. Lisäksi hankimme lisää tietoa ja osaamista, joiden pohjalta voimme tarvittaessa tehdä konkreettisia muutoksia varhaiskasvatuksen arkeen.

3. Kehityksen ja oppimisen tuki yhdessä huoltajien kanssa

Yhteistyö huoltajien kanssa

Aloitamme yhteistyön perheiden kanssa hyvä alku – keskustelulla, jossa tutustumme toisiimme ja pyrimme näin luomaan mahdollisimman turvallisen aloituksen lapsen kasvun- ja opinpolulle. Keskustelu käydään ensisijaisesti lapsen kotona. Lapsi ja huoltajat voivat tulla tutustumaan päiväkotiin ennen varhaiskasvatuksen alkua niin monesti kuin he kokevat tarpeelliseksi.

Huoltajat ovat aina tervetulleita seuraamaan lapsensa päiväkotipäivää tai osallistumaan toimintaamme esim. kertomalla omasta työstään tai harrastuksestaan. Päiväkodeissamme järjestetään toiminnallisia vanhempainiltoja, sekä muita yhteisiä tapahtumia, joista tiedotetaan erikseen. Päiväkotikouluillamme toimivat myös aktiiviset vanhempaintoimikunnat.

Meille on tärkeää saada huoltajilta palautetta toiminnastamme. Kirjallisesti palautetta toiminnasta kysytään huoltajilta n. kerran toimintavuodessa. Lisäksi vasu- ja esiopetuskeskusteluissa huoltajilla on hyvä tilaisuus kertoa toimintaan liittyvistä toiveistaan ja antaa palautetta suullisesti.

Varhaiskasvatuksen viestintä hoidetaan sähköisesti [TietoEdu](#) –sovelluksen kautta. TietoEdu-sovelluksessa huoltajat pystyvät hoitoaikojen ilmoittamisen lisäksi lukemaan päiväkodin tiedotteita, sekä lähettämään viestejä henkilökunnalle. Meille on tärkeää myös kohdata teidät huoltajat päivittäin ja vaihtaa arjen kuulumisia kasvokkain. Lasten toimintaan ja arkeen liittyvää tietoa/kuvia/taiteiluja voi löytää myös ryhmätilojen ja eteisten seiniltä. Osa ryhmistä päivittää kuulumisiaan myös päiväkotikoulun yhteisille pedanet-sivuille (<https://peda.net/jyvaskyla/vesangankoulu>)

Lapsen yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut (vasu-keskustelu) ja esiopetussuunnitelmakeskustelut käydään huoltajien ja lapsen kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa (syksy/kevät). Ryhmän kasvattajat tiedottavat, milloin vasut järjestetään. Lasten vasut ja niissä sovitut tavoitteet toimivat ryhmän toiminnan pohjana.

Kehityksen ja oppimisen tuki

Kehityksen ja oppimisen tuki kuuluu jokaiselle lapselle. Kehityksen ja oppimisen tukemisella tarkoitetaan lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista lapsen vahvuudet huomioiden. **Yleinen tuki** on kaikkien lasten ja koko lapsiryhmän toiminnan perusta.

Tuen muotoja päivittäin kaikkia lapsia hyödyttäen

- Peli seis! -kiusaamisen ennaltaehkäisyohjelma käytössä, kiusaamiseen puututaan heti, ketään ei jätetä leikin ulkopuolelle
- Pienryhmätoiminta
- Erilaisia positiivisen kannustamisen keinoja (esim. liikennevalot, "peukuttaminen")
- Lasten leikki, sen havainnointi ja mallintaminen
- Päivittäistoimintojen käyttö oppimisessa (pukeminen, ulkoilu, siirtymätilanteet)
- Kuvien käyttö päivän eri tilanteissa

Tuen suunnittelu perustuu lapsen havainnointiin. Arjen havaintoja dokumentoidaan työparien havainnointivihkoon, lasten omiin kansioihin ja lapsen vasuun. Kun lapsesta herää huolta, asia otetaan esille huoltajien kanssa mahdollisimman nopeasti. Tuen tarve ja kasvattajien toiminnalle asetetut tavoitteet lapsen tukemiseksi kirjataan lapsen vasuun ja ryhmän pedagogiseen suunnitelmaan. Huoltajat ovat tärkeässä asemassa, kun pohditaan tukitoimia. On tärkeää kuulla, kuinka lapsi toimii kotona, jotta saadaan lapsesta kokonaisvaltainen käsitys. Huoltajien havainnot lapsesta ja mahdollinen huoli otetaan huomioon aina vakavasti. Yhteisessä keskustelussa on tärkeää, että lapsen kehityksen ja oppimisen riittävästä tuesta saadaan yhteinen ymmärrys.

Kun yleinen tuki ei riitä lapselle, tarvitaan tehostetumpaa tukea. **Tehostettua tukea** järjestetään lapselle, joka tarvitsee yksilöllistä tukea usealla kehityksen osa-alueella ja tuen tarve on pitkäaikainen. Tehostettu tuki sisältää yleisen tuen muodot, mutta niitä tehostetaan, tarkennetaan, yksilöllistetään sekä toteutetaan vahvempana ja säännöllisempänä pidemmän aikaa. Tehostettuun tukeen siirrytään sen jälkeen, kun on yhdessä lapsen huoltajien ja henkilökunnan kesken arvioitu ja todettu, että käytössä olleet yleisen tuen menetelmät eivät riitä lapsen tarpeisiin. Tehostettu tuki suunnitellaan yksittäistä lasta varten yhdessä vanhempien, ryhmän työntekijöiden ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kesken. Tarvittaessa tukea on suunnittelemassa myös päiväkodin johtaja ja muita asiantuntijoita.

Varhaiskasvatuksessa lapsen siirtyminen tehostetun tuen piiriin edellyttää varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaation sekä mahdollisesti monialaista yhteistyötä. Suunniteltu tuki kirjataan lapsen vasuun. Esiopetuksessa olevalla lapsella päätös tehostettuun tukeen siirtymisestä perustuu varhaiskasvatuksen opettajan tekemään pedagogiseen arvioon. Tehostettu tuki edellyttää aina oppilashuollon henkilöstön konsultaation. Tuki kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Esiopetuksella on yhteinen [oppilashuoltosuunnitelma](#) koulun kanssa.

Erityisestä tuesta on kysymys silloin, kun lapsella on kokoaikaisen, jatkuvan ja yksilöllisen tuen tarve, tai tuen tarvetta on useammalla kehityksen osa-alueella, tai jollakin alueella tuen tarve on erittäin suuri. Erityisen tuen piiriin voivat kuulua esimerkiksi vaikeavammaiset lapset ja lapset, joilla on laajat neurologiset pulmat tai

vaikeat tunne-elämän häiriöt. Erityisessä tuessa voi olla käytössä kaikki tuen muodot.

Jyväskylässä erityinen tuki toteutetaan lähipalveluperiaatteella. Jokaisessa varhaiskasvatyüksikössä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiota ja tukea ja ryhmissä on käytössä tarvittaessa erityisavustajaresurssia. Varhaiskasvatuksessa erityinen tuen edellytyksenä on aina monialainen yhteistyö, jossa huoltajat ovat osallisina. Suunniteltu tuki kirjataan lapsen vasuun.

Esiopetuksessa olevalla lapsella päätös erityiseen tukeen siirtymisestä perustuu varhaiskasvatuksenopettajan tekemään pedagogiseen selvitykseen tai psykologiseen tai lääketieteelliseen arvioon. Lapselle tarjottava erityinen tuki kirjataan hojks-lomakkeelle. Se on suunnitelma lapsen esiopetuksen ja oppimisen tavoitteista, sisällöistä, käytettävistä pedagogisista menetelmistä ja lapsen tarvitsemasta tuesta. Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen.

Tietoa alueemme muista tuen palveluista lapsiperheille löytyy [Perhekompassin nettisivuilta](#).